# Säg, skriv och läs

**Lektionskort**

F–2 · 30 minuter · 1–4 elever

**Mål:** kunna skriva det man säger, ord för ord, och läsa det.

| Säg | Skriv | Läs |
|---|---|---|
| Eleven säger meningen igen och räknar orden på fingrarna. | Eleven lägger ett kort för varje ljud från vänster, ord för ord, med ett fingers mellanrum. | Efter varje ord läser eleven från början, med fingret under det som ligger. |

## Orden

Här står orden till Startorden och vecka 1, från lätt till svårt.

| Ordgrupp | Orden |
|---|---|
| **Två ljud** | ro, se, le, ni, is, vi, så, ål, rå, nu, sy, ny |
| **Tre ljud att dra ut** | sol, mos, mor, ler, vin, fel, mål, nål, mås, mus, hår, säl, räv |
| **Tre ljud med klusil** | mat, pil, rep, tak, kål, duk, kul, båt, ben, gul, tåg, nöt, lök |
| **Två stavelser** | sola, mosa, mera, lila, vila, visa, leta, mata, tala, måla, kaka, duva, hare, läsa |
| **Konsonantmöte först** | svan, tre, klo, krok, blå, blad, bro, brev, grå, snö, sten, stol, stor, stå, sko, spik, skal |
| **Konsonantmöte sist** | salt, film, fisk, mask, kalv, sand, vild, vind, land, hand, hals, tält |

Säg b, d, g, k, p och t korta, utan ett ö efter.

## Passet

Korten går tillbaka i högen efter varje ord och mening, utom den sista meningen.

| Delen | Så leder du | Du säger, till exempel |
|---|---|---|
| **Före passet** | Börja i vecka 1. Mitt på bordet: de små bokstäverna i en hög, och de stora, punkterna och frågetecknen i en liten hög. Varje elev har ett namnkort och en skrivbok. Ordbilderna, ord som inte stavas som de låter, kommer en i veckan: jag, hon, och, det, en och med. Du har en miniwhiteboard. | |
| **Startorden**<br>0–5 min · alla | Säg ett ord. Alla bygger det och läser med fingret under. Två ord, och sist veckans ordbild. | ”Säg det långsamt. Vad hör du först?” |
| **Jag visar**<br>5–9 min · du visar | Skriv dagens första mening och tänk högt. En gång i veckan glömmer du en bokstav med flit: Lia för Lisa. | ”Jag ska skriva: Vi har is.”<br>”Hur många ord är det?” |
| **Dagens meningar**<br>9–22 min · alla | Två eller tre meningar, från vecka 6 bara två. Alla bygger ord för ord på sin rad. Lyssna på en elev i taget, och skriv sist meningen. | ”Säg den igen. Hur många ord?”<br>”Läs från början.” |
| **Min mening**<br>22–30 min · var och en | Eleven byter ett ord och viskar meningen till dig. Grannen läser, och ni skriver den i skrivboken. | ”Kan din granne läsa den?”<br>”Nästa gång kan du byta två ord.” |
| **Efter passet** | Skriv upp vem som tappade ett ord eller ett mellanrum. Ni tar nästa lista på baksidan när ingen gör det, och var och en läser tillbaka det hen har byggt. | |

Vecka 1 tar ni ord i stället för meningar i alla delarna, ur Orden ovanför. Från meningarna med fyra ord säger du bara meningen, och eleven räknar själv och byter två ord i Min mening.

## När eleven fastnar

Vänta tre sekunder och ge minsta stödet först.

| Det eleven gör | Så gör du |
|---|---|
| **mr för mor** | ”Du hörde /m/ och /r/. Vad hör du mellan dem?” |
| **sol när det ligger sl** | ”Läs det som ligger, med fingret under.” |
| **bygger direkt** | ”Vad gör du först?” Vänta. Säg meningen igen bara om eleven har glömt den. |
| **Olaler.** | ”Läs från början. Hur många ord?” |
| **”åk” för ”och”** | Visa ordbilden: ”Vad låter inte som det står?” |
| **”springer”**<br>ett ord som inte går att bygga | Bekräfta ljuden eleven hör, och skriv ordet på en lapp. |
| **”Hunden.”**<br>ett ord i stället för en mening | ”Vad gjorde hunden?” Kommer eleven inte på något, fråga vad hen gjorde i går. |

© Niclas Fohlin, niclasfohlin.se, där du skriver ut metodens material

# Meningarna

Ta listorna uppifrån och ned, en lista i taget, och säg varje mening en gång.

## Meningarna att säga

Säg r tydligt, som i är, har, ser och målar.

| Listan | Meningarna |
|---|---|
| **Två ord med ”jag”**<br>vecka 2 · jag: g hörs inte | Jag ler. Jag läser. Jag åker. Jag vilar. Jag målar. Jag äter. |
| **Två ord**<br>vecka 2 | Ola ler. Lisa ror. Vi åker. Ali syr. Mira läser. Elin målar.<br>Omar vilar. Vi äter. |
| **Tre ord med ”hon”**<br>vecka 3 · hon: kort o, fast det står ett n | Hon har is. Hon läser mera. Hon ser Omar. Hon tar kaka.<br>Hon åker båt. Hon vilar nu. |
| **Tre ord**<br>vecka 3 | Ola ser Lisa. Vi har is. Vi äter mat. Ali tar mos.<br>Mira läser mera. Elin ser snö. Jag ser Ola. Jag har mos. |
| **Fyra ord med ”och”**<br>vecka 4 · och: o som å, ch som k | Ola och Lisa ler. Ali och jag läser. Lisa och Ali åker.<br>Hon och Omar vilar. Mira och Elin målar. Ola och Ali ror.<br>Elin och jag vilar. Ali och Mira åker. |
| **Fyra ord**<br>vecka 4–5 | Vi äter mat ute. Ola ser Lisa le. Vi vilar i solen. Hon ser vita hus.<br>Jag åker båt nu. Mira har tre bär. Ali ser tre sälar.<br>Elin tar mos nu. Mira målar tre hus. |
| **Fyra ord med ”det”**<br>vecka 5 · det: t hörs inte | Det är mat nu. Det är snö ute. Det är fika nu. Det är is ute.<br>Det är sol ute. Det är ny snö. Det är film nu. |
| **Fem ord med ”en”**<br>vecka 6 · en: e som ä, och kort | Vi ser en säl ute. Ola har en blå duk. Lisa målar en stor båt.<br>Jag ser en svan ute. Det är en stor hare. Ali ser en grå mås.<br>Elin ser en röd räv. Lisa har en blå mask. |
| **Ett ljudstridigt ord**<br>vecka 7 · med: d hörs inte | Ola ror med pappa. Mamma åker båt. Vi ser sju båtar.<br>Hon ser fyra hjul. Det är ljust ute. Elin vilar med en docka.<br>Lisa äter ägg. Mira lagar mat i köket. Jag åker med mamma.<br>Ola målar lejon. |

Skriv det ljudstridiga ordet på en lapp, som eleven lägger i raden: pappa, mamma, sju, hjul, ljust, docka, ägg, köket eller lejon. Vecka 7 visar du en egen mening, och i Min mening gör eleven sin egen, med korten eller direkt med pennan. Vecka 8 skriver eleverna två egna meningar i stället för listan, och i Min mening läser grannen den sista.

Bygger på metoden Säg, skriv och läs och på boken Skriv! (Fohlin och Wilson, utkommer 2027).

© Niclas Fohlin, niclasfohlin.se, där du skriver ut metodens material